

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. oktober 2023
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Kenneth Schmidt
Rasmussen
Sagsnr.: 2023-07009
Dok.: 3008409

Besvarelse af spørgsmål nr. 31 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 31 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. oktober 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sascha Faxe (ALT).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 31 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om der d.d. er hjemmel til at forhindre koranafbrændinger foran ambassader i Danmark, hvis det f. eks. skønnes at være en trussel mod den offentlige orden eller udgøre en national sikkerhedsrisiko, og vil ministeren, såfremt der eksisterer en sådan hjemmel, redegøre for, hvorfor den ikke er blevet anvendt?”

Svar:

1. Lov om politiets virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019, som senest ændret ved § 5 i lov nr. 897 af 21. juni 2022 (herefter politiloven), indeholder i §§ 7 og 8 bestemmelser om politiets opgaver mv. i tilknytning til offentlige forsamlinger, som der i det følgende redegøres nærmere for.

2. Det fremgår af politilovens § 7, stk. 1, at politiet har til opgave at beskytte borgernes ret til at forsamle sig. Følgende fremgår bl.a. af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5921:

”Bestemmelsen er en hensigtserklæring, og det understreges hermed, at politiet i dets virksomhed skal værne om den grundlovssikrede forsamlingsfrihed. Politiet skal endvidere i forbindelse med iværksættelse af indgreb over for en forsamling tage hensyn til forsamlingsfriheden. Hvis politiet f.eks. forud for en demonstration mod en ambassade afspærrer et område for at holde demonstranterne i en vis afstand hertil, skal dette således ske under hensyntagen til demonstrationens mulighed for at give sin mening til kende.”

Det fremgår af politilovens § 7, stk. 3, at politiet kan give påbud om, at en forsamling skal afholdes et andet sted end det påtænkte, eller fastsætte andre vilkår for forsamlingens afholdelse, når der er begrundet frygt for fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden, herunder betydelig forstyrrelse af færdslen, eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Følgende fremgår bl.a. af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5921 f.:

”Politiet kan give påbud, når der er ”begrundet frygt” for fare. Politiets indgreb skal således bygge på en konkret vurdering, hvori hensynet til forsamlingens mulighed for at ytre sig skal indgå med betydelig vægt. Udtrykket ”betydelige forstyrrelser” indebærer, at bestemmelsen ikke kan anvendes i anledning af de

ordensforstyrrelser, der normalt må accepteres fra forsamlinger. Betydelig forstyrrelse kan f.eks. foreligge ved afspærring eller blokering af veje til gene for trafikken, medmindre afspærringen eller blokeringen er en naturlig følge af, at der afholdes et møde på en offentlig plads, eller at et demonstrationstog passerer gennem byen. Der stilles derimod ikke skærpede krav til de farer for sikkerheden, der kan begrunde et indgreb efter bestemmelsen. Fare for sikkerheden kan f.eks. opstå, fordi politiet på en given rute ikke vil være i stand til at forebygge sammenstød med moddemonstranter, eller fordi den valgte lokalitet i sig selv udgør en fare for forsamlingens deltagere.

Politiets forpligtelse er at gøre en indsats for at forebygge bl.a. uroligheder, og bestemmelsen kan således ikke anvendes, alene fordi en given rute ikke er den mest hensigtsmæssige ud fra et politimæssigt synspunkt, eller fordi det valgte tidspunkt for forsamlingens afholdelse er ubejligt for politiet.

Politiet kan efter bestemmelsen bl.a. anviser et andet mødested. Det er en forudsætning, at forsamlingens ytringstilkendegivelse ikke herved udelukkes. Dog kan der altid anvises et andet mødested, hvis en forsamling afholdes eller påtænkes afholdt i strid med rettigheder af privat karakter, f.eks. ejendomsretten til det areal eller den lokalitet, der udgør forsamlingsstedet. Derimod kan forsamlingen ikke flyttes til et andet sted, alene fordi den valgte rute ikke er den mest hensigtsmæssige ud fra et politimæssigt synspunkt. Politiet kan heller ikke give påbud om afholdelse af forsamlingen på et andet tidspunkt, fordi det valgte tidspunkt er ubejligt for politiet. Flytning af rute eller tidspunkt må være begrundet i de i bestemmelsen angivne forhold.”

Efter politilovens § 7, stk. 4, kan politiet endvidere forbyde forsamlinger under åben himmel, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred. Bestemmelsen svarer til grundlovens § 79, 3. pkt., og skal forstås i overensstemmelse hermed, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5922. Efter ordlyden af bestemmelsen i politilovens § 7, stk. 4, er det en betingelse for at kunne nedlægge forbud, at faren for den offentlige fred udgår fra forsamlingen, jf. udtrykket ”af dem” (kan befrygtes fare).

3. Bestemmelsen i politilovens § 8 giver politiet en række beføjelser til at gribe ind over for enkelte forsamlingsdeltagere, som i en forsamling giver anledning til forstyrrelse og fare.

Det fremgår af politilovens § 8, stk. 1, at politiet ved offentlige forsamlinger under åben himmel kan gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver

anledning til fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Følgende fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 5922:

”Efter bestemmelsen kan alene fare for ’betydelige’ ordensforstyrrelser danne grundlag for et indgreb. Der må således accepteres visse gener fra forsamlingsdeltagere, f.eks. råben, højkrøstet sang og kortvarige færdselshindringer, som politiet ellers vil kunne gribe ind overfor, hvis de var forvoldt af enkeltpersoner eller af tilfældigt sammenstimlede personer.

Betydelige forstyrrelser kan efter omstændighederne omfatte f.eks. brug af sirener, kast med genstande mod bygninger eller skilte samt beskadigelser af beplantninger på veje eller i anlæg.

[...]

Et indgreb over for den enkelte forsamlingsdeltager forudsætter, at der foreligger en konkret og nærliggende fare for orden eller sikkerhed.”

Efter politilovens § 8, stk. 2, kan politiet ved andre offentlige forsamlinger end dem, der er nævnt i stk. 1 (dvs. forsamlinger, der som udgangspunkt ikke foregår under åben himmel), efter anmodning fra forsamlingens leder gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver anledning til fare for ordensforstyrrelse, og politiet kan uden anmodning fra forsamlingens leder gribe ind over for forsamlingsdeltagere, der giver anledning til fare for alvorlig ordensforstyrrelse eller fare for sikkerheden.

Med henblik på at afværge fare som nævnt i politilovens § 8, stk. 1 og 2, kan politiet efter lovens § 8, stk. 3, foretage indgreb over for den eller de personer, der giver anledning til faren.

Efter politilovens § 8, stk. 4, kan politiet om nødvendigt frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren, hvis mindre indgribende midler, jf. lovens § 8, stk. 3, ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren. Frihedsberøvelsen skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 12 timer.

4. Som nærmere beskrevet ovenfor kan politiet efter politiloven i en række forskellige tilfælde gribe ind over for forsamlinger og forsamlingsdeltagere. Det er dog et krav, at der skal være tale om en fare, der er nært knyttet til

selve forsamlingen. Det er således ikke muligt for politiet efter disse regler at gribe ind over for en forsamling med henvisning til det generelle trusselsbillede mod Danmark, herunder som følge af reaktioner i udlandet.